

PAIMIO, SPURILA (Kalmisto A)

Profiilikaistan purkaminen
ja kivikautisen kulttuurikerroksen
pohjaankaivaminen 2.-13.6.1986

PAIMIO, SPURILA (Kalmisto A)

Profiilikaistan purkaminen ja kivikautisen kulttuurikerroksen pohjaankaivaminen 2.-13.6.1986

Kunta: Paimio
Kylä : Spurila
Tila : 3:185, omistaja Paavo Keskitalon perikunta

Peruskarttalehti: 2021 03
MK 1:2000-kartta: 2021 03 06/28-29

Koordinaatit: x 6706 65
y 2428 61
z n. 37 m mpy

Löydöt : TYA
Aikaisemmat löydöt: TYA 235:1-4
TYA 244:1-605
TYA 269:1-409

Hiilinäytteet : TYA
Aikaisemmat hiilinäytteet: TYA 269:410-411
TYA 244:615-624

Valokuvat: valokuvaliitteissä 1-2 mainitut numerot

Kaivauskertomus: 4 sivua
5 valokuvaliitettä
8 karttaliitettä
lisäksi kaksi erillistä valokuvaliitettä

Aikaisemmat tutkimukset:

Paimio, Spurila

Rautakautiseksi kalmistoksi epäillyn kohteen tarkastus 22.10.1983.

Roomalaisaikaisen kalmiston kaivaus sekä sen ympäristön koetutkimukset 04.06.-31.07.1984.

Roomalaisaikaisen kalmiston jatkotutkimus 03.06-31.07.1985.

Spurilan vuoden 1986 kaivauksen tarkoituksena oli saattaa loppuun edellisenä kesänä arkeologikongressin vuoksi kesken jäänyt rautakautisen kalmiston ja kivistä asuinpaikan kaivaus. Kaksi viikkoa kestänyttä työtä johti kentällä Huk Jaana Riikonen, valvojana oli FT Jukka Luoto. Paimion kunta oli palkannut kaivauksille viisi koululaista ja kalmiston täyttämässä oli apuna lisäksi kunnan traktori.

Koska kaivauksen korkeuskiintopiste ja koordinaatisto noudattivat edellisvuosien käytäntöä, ei niihin tässä puututa. Myös karttaliitteet on jätetty pois, koska ne löytyvät aikaisemmista kaivauskertomuksista (ks. sivulla 1 mainitut kaivauskertomukset).

KAIVAUSTEKNIikka JA DOKUMENTOINTI

Ensimmäinen tehtävä kaivausalueella oli suojaturpeiden ja muovin poistaminen. Kesän -85 kaivausalueen pohjoispuoli oli koilliskulman tummia ojamaisia juovia lukuunottamatta jo kaivettu pohjaan, ja kun nämä juovat kaivettiin nyt ensimmäisenä pois, voitiin kaivausmonttua ruveta täyttämään tästä nurkasta.

Noin 40 cm leveästä, vuosien -84 ja -85 kaivausalueiden väliin jätetystä profiilikaistasta poistettiin turve ja se kaivettiin noin 10 cm:n kerroksina pohjaan. Tasot valokuvattiin ja täydennettiin piirtämällä edellisvuoden karttoihin.

Kaivausalueen eteläosan kivistä kulttuurikerros kaivettiin pohjaan ja tässä yhteydessä poistettiin myös rautakautisia kivirakenteita. Uusia tasokarttoja ei tästä alueesta enää piirretty, vaan dokumentointi jäi valokuvaamiseen ja edellisvuoden länsireunan (profiilin) leikkauspiirroksen täydentämiseen.

Kaikki kaivettu maa seulottiin kuivaseulalla ja myös vesi-seulaa käytettiin ahkerasti, jotta kaivajien lyhyt kaivauskokemus ei olisi kostautunut ainakaan löytöjen kulkeutumisen suoraan jätekasaan. Kivikauden kulttuurikerroksesta saatiin useita hiillinäytteitä ja myös maanäytteitä otettiin PEB-tutkimusta varten. Koska aikaa työn suorittamiseen oli vain kaksi viikkoa, pyrkimyksenäkään ei ollut täydellinen kaivaus, vaan tehdä se, minkä siinä ajassa ehtii, ja saada kaivausalue täytettyä ja entistettyä. Dokumentoinnin puutteellisuus johtuu kuitenkin enemmän kaivausjohtajan taitamattomuudesta kuin kiireestä.

KOILLISKULMA

Kaivausalueen koilliskulmassa kaivettiin kivikautisen kulttuurikerroksen alta esiin tulieet ojamaiset tummat juovat, joiden on oletettu liittyneen rautakautiseen hautaukseen (ks. kaiv.kert. -85, s. 5). Syvimmälle tumma maa ulottui itäreunan leikkauksessa, muualla sitä oli vain ohut kerros. Alueelta löytyi kivisen verkonpainon puolikas.

PROFIILIKAISTA

Profiilikaista sijoittui rakenteiden 7 ja 7b väliin, ja sen purkamisen odotettiin ratkaisevan näiden rakenteiden keskinäisen suhteen. Kivipakkaus jatkui profiilin pohjoispuolella, harveni keskellä ja jatkui eteläpuolella erityyppisenä (mukana runsaasti punaisia hiekkakivilaattoja). Luonnollinen raja profiilin pohjois- ja eteläosan välille muodostui koordinaattiakselin 566 tuntumaan sijoittuvaan kallioharjanteeseen. Profiilin pohjoispäästä tulivat sen ainoat esinelöydöt, pronssiset roomalaisaikaiset rannerengas, rannerenkaan katkelma sekä punainen helmi. Rannerenkaat löytyivät ruuduista 566/402 ja 568/402, vajaan puolen metrin päässä toisistaan, ja verrattaessa niiden sijaintia edellisikesien löytökeskittymiin on se lähempänä rakennetta 7 kuin 7b. Kalmistokiveyksen alta löytynyt helmi kuulunee riipukseen, jonka osia on aiemmin löytynyt lähinnä rakenteen 7b itäpuolelta.

Kalmiston eteläosan punaisista hiekkakivilaatoista koostunut rakenne 6 päättyi profiiliin eikä siitä tullut varsinaisia löytöjä. Tosin vuoden -84 kaivausalueen länsireunan hiekkakivirakenteestakaan ei löytynyt muuta kuin hieman palanutta luuta ja hiiltä - ehkäpä punaiset laattakivet ovat voineet korvata haudassa arvoesineet.

KIVIKAUTINEN KULTTUURIKERROS

Kaivausalueen eteläosan kivikautista kulttuurikerrostumaa kaivettaessa havaittiin paikalleen jätettyjen rautakautisten isojen kivien alle ulottuva, tulisijalta vaikuttava kivipakkaus. Tulisija sijoittui ruudun 562/406 lounaisneljännekseen. Sen kaakkoisreunassa oli erityisen tiivistä kiveystä ja keskellä kivetön, hyvin mustaa maata sisältänyt kuoppa (valokuvaliite 3). Lieden kokoa oli vaikea määritellä, koska epämääräisempää kiveystä jatkui viereisten ruutujen alueelle ja vain kaakossa oli kiveyksen rajalla puhdas hiekka (muualla tumman maan raja oli epäselvä). Tulisijaksi

kiveys on kuitenkin pääteltävissä nokisten, rapautuneiden kiviensä ja hiilimääränsä vuoksi. Suunnilleen runsaan puolen neliön laajuisen tulisijan syvimmän kohdan vaaituslu-
kema oli 351.

Toinen liedeksi tulkittu kiveys ja hyvin tumman maan alue sijoittui ruutuun 562/402. Lähes kaivausruudun kokoinen tumma alue pieneni syvemmälle kaivettaessa niin, että tulisijan kooksi saatiin noin 1x1,2 metriä. Lieden kiveys oli harvahkoa ja epätasaista, mutta leikkauksessa näkyi selvästi, miten liesi oli vuorattu sittemmin rapautuneilla kivillä (valokuvaliitteet 4-5). Lieden pohjalta löytyi iso hiiltyneen puun kappale. Tumman maa-alueen itä- ja eteläpuolella oli kolme pientä tummaa läiskää, joita aluksi epäiltiin paalunjäljiksi, mutta jotka sittemmin osoittautuivat liian mataliksi tähän tehtävään.

Spurilasta oli jo aiemmin löytynyt Jäkärnlän tyyppin tapaan koristeltu keramiikanpalanen, mutta tämän kesän löydöt varmistivat, että keramiikka tosiaan kuuluu Jäkärnlän ryhmään ja että Spurilassa on asuttu hyvin pitkällä aikavälillä jo kivikaudella. Varhaisimman asutuksen aikana, noin 3000 eKr., tämä kallioinen mäki oli vielä saarena. Viimeksi kaivetusta kivikautisesta kerrostumasta löytyi varsinaisia esineitä selvästi aikaisempaa vähemmän - hienoimpana piinuolenkärki - iskoksia sen sijaan runsaasti (kvartsista, kivilajista, piistä).

Kaivauksen päätteeksi alue pyrittiin entistämään samaan tapaan kuin vuonna -84 tutkittu kalmistonosa. Alinna olleiden rautakautisten kivirakenteiden esiin jättäminen ei onnistunut parhaalla mahdollisella tavalla ja talven mentyä ja maan painuttua lieneekin tarpeen parannella kalmiston nykyistä ulkoasua.

Turussa 5.1.1987

Jukka Luoto

FT

valvoja

Jaana Riikonen

Huk

kaivausjohtaja

PAIMIO, SPURILA (Kalmisto A) 1986

LUETTELO MUSTAVALKONEGATIIVEISTA

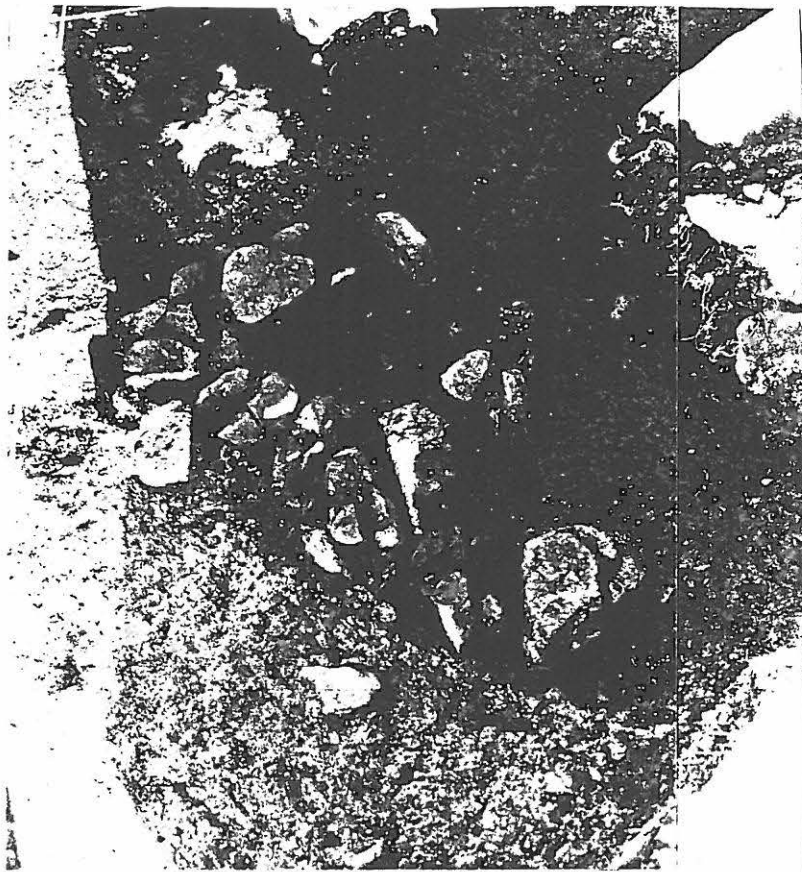
- 1-2. Profiilin taso I, ruudun 568/402 pohjoisosa.
 3. "- eteläosa.
 4. "- 566/402 pohjoisosa.
 5. "- keskiosa.
 6. "- et.osa.
 7. "- 564/402 pohjoisosa.
 8. "- keskiosa.
 9. "- et.osa.
 10. "- 562/402 pohjoisosa.
 11. "- et.osa.
 12. "- , ruutujen 562/402 ja 564/402
 rajalla oleva laattakiveys.
- 13-14. Löytö 2 (rannerengas) in situ ruudussa 566/402,
 kuvattu idästä.
15. Profiilin taso II, ruudun 568/402 pohjoisosa.
 16. "- et.osa.
 17. "- 566/402 pohjoisosa.
 18. "- et.osa.
 19. "- 564/402 pohjoisosa.
 20. "- et.osa.
 21. "- 562/402 pohjoisosa.
 22. "- et.osa.
23. Profiilin taso III, ruudun 568/402 pohjoisosa.
 24. "- et.osa.
 25. "- 566/402 pohjoisosa.
 26. "- et.osa.
 27. "- 564/402 pohjoisosa.
 28. "- et.osa.
 29. "- 562/402 pohjoisosa.
 30. "- et.osa.
- 31-33. Tumma maa-alue ruudussa 562/402 tasossa V,
 kuvattu lännestä.
34. Profiilin taso IV, ruudun 568/402 pohjoisosa.
 35. "- et.osa.
 36. "- 566/402 pohjoisosa.
 37. "- et.osa.
38. Tumma maa-alue ruudussa 562/402,
 kuvattu koillisesta.

Profiilit on kuvattu lännestä.

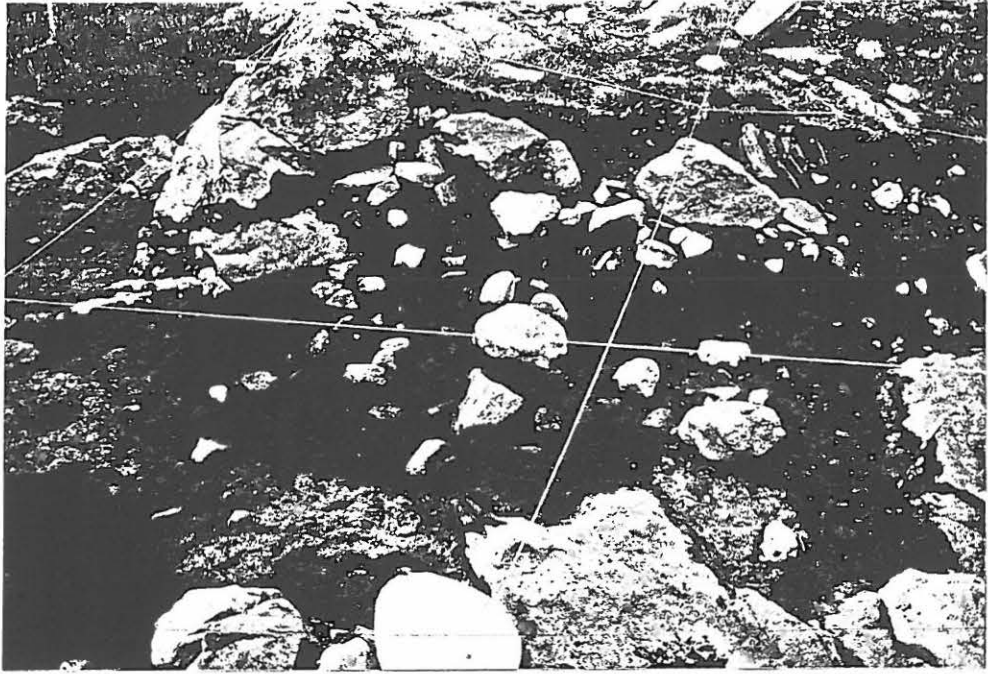
39. Kivipakkausta ison kiven alta ruudussa 562/406, kuvattu idästä.
- 40-42. Tulisijan kiveystä ruudussa 562/406, kuvattu idästä.
- 43-45. Tulisija ruudussa 562/406, kuvattu lännestä.
46. Tulisija ruudussa 562/406, kuvattu etelästä.
- 47-50. Tulisija ruudussa 562/402 tasossa VI, kuvattu lännestä.
51. Tulisijan leikkaus ruudussa 562/402, kuvattu idästä.
52. Profiilin taso V, ruudun 564/402 eteläosa, kuvattu lännestä.
53. Profiilin taso V, ruudun 562/402 pohjoisosa, kuvattu lännestä.
54. Profiilin taso V, ruudun 562/402 eteläosa, kuvattu lännestä.

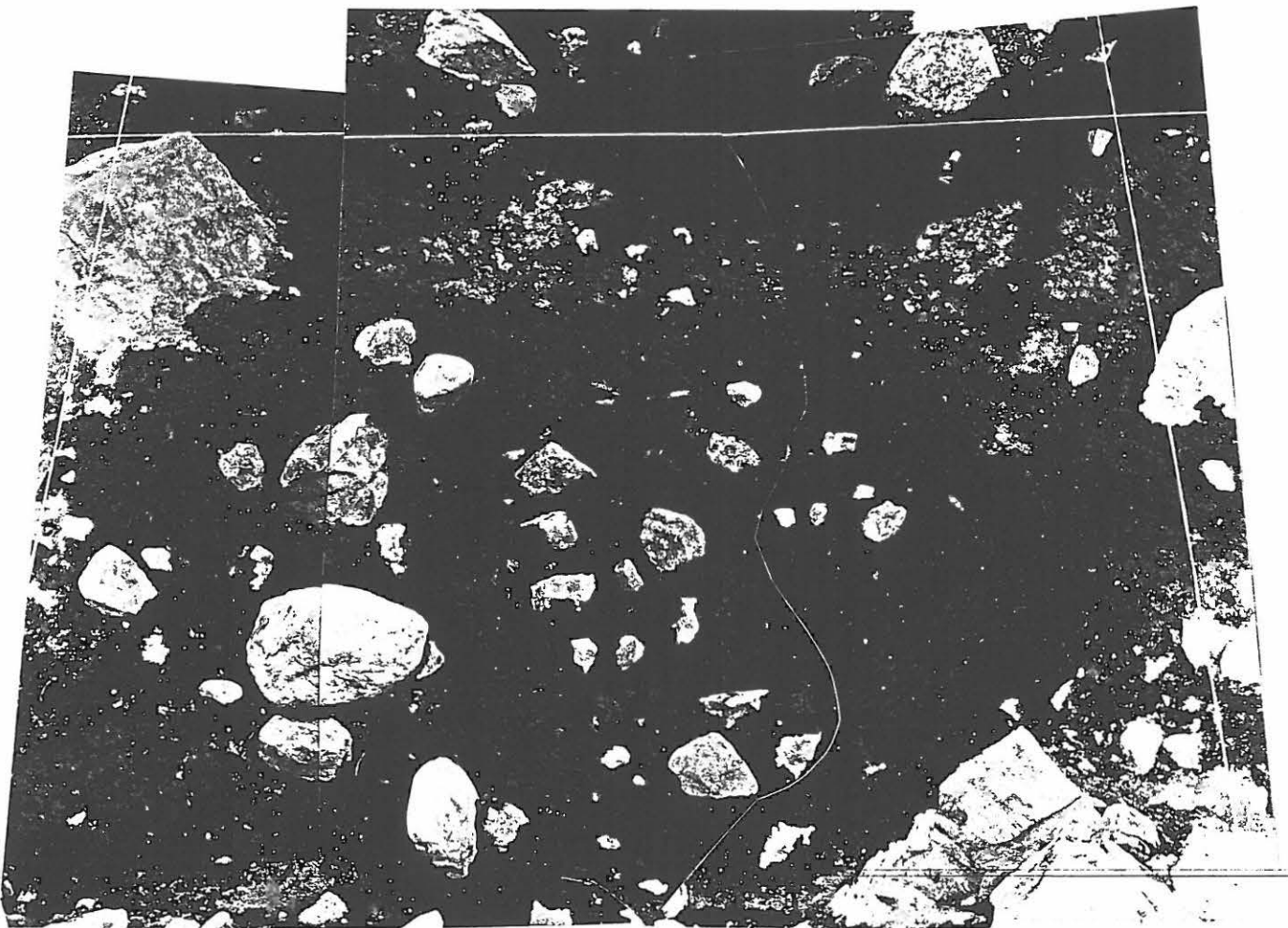
Tulisijan kiveystä ruudussa 562/406,
kuvattu etelästä.

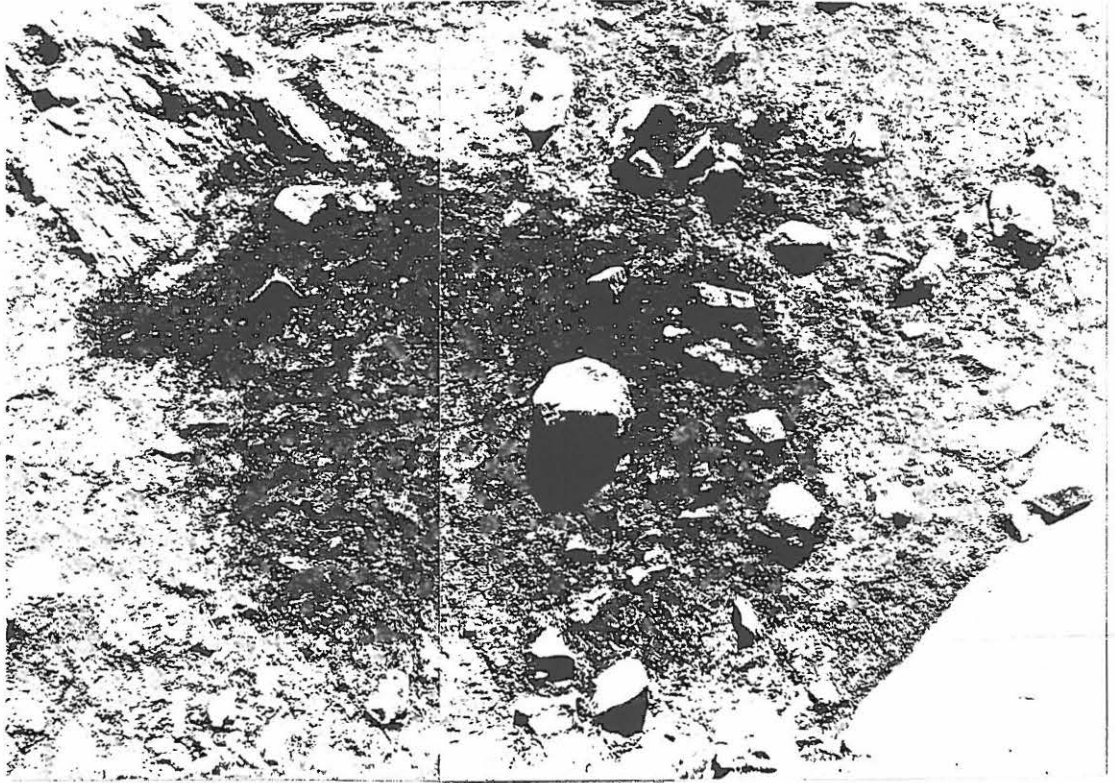
Tulisijan kiveystä ruudussa 562/406,
kuvattu idästä.

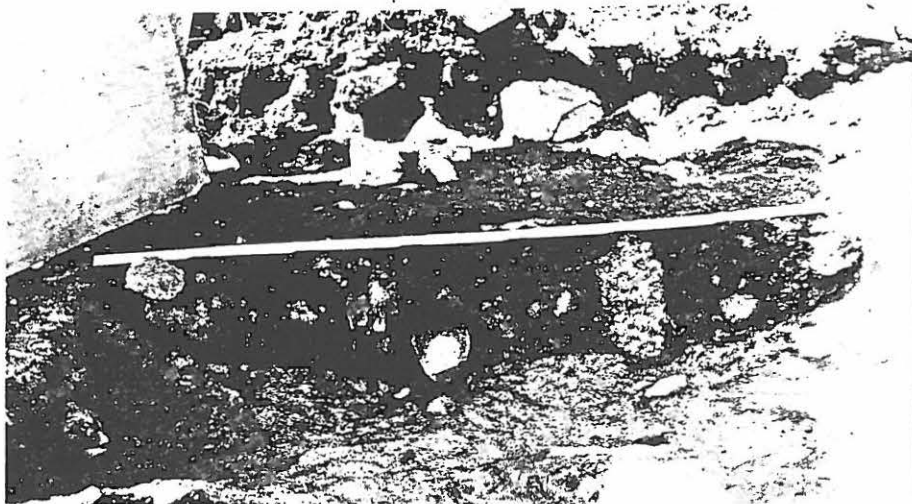
Tumma maa-alue ruudussa 562/402,
kuvattu koillisesta.

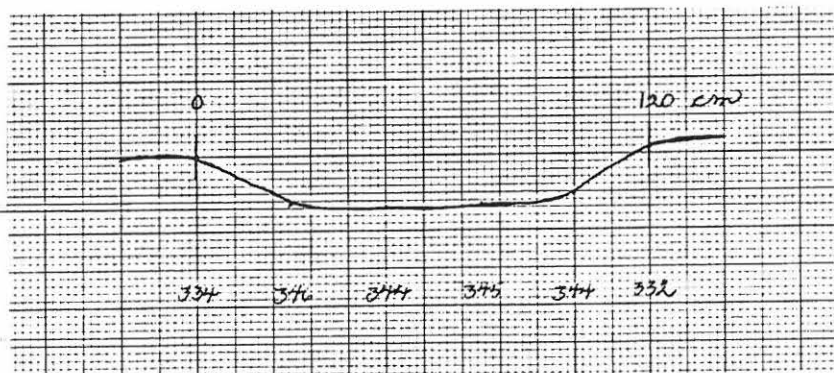
Ruutu 562/402 kuvattuna lännestä.

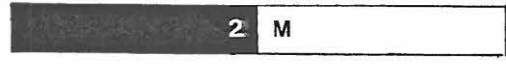
Ruudun 562/402 tulisija tasossa 6, kuvattu lännestä.

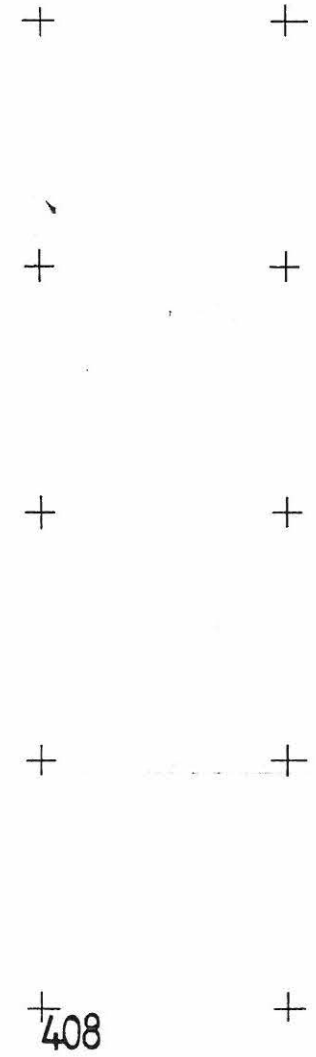
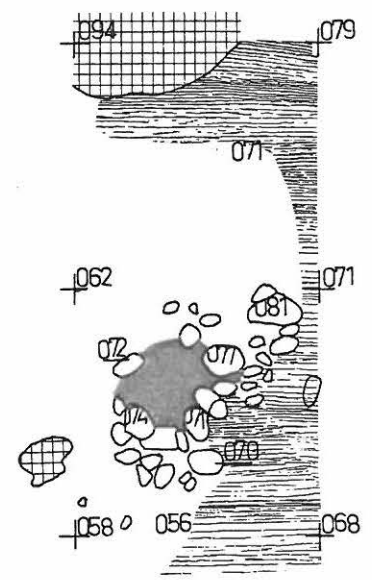
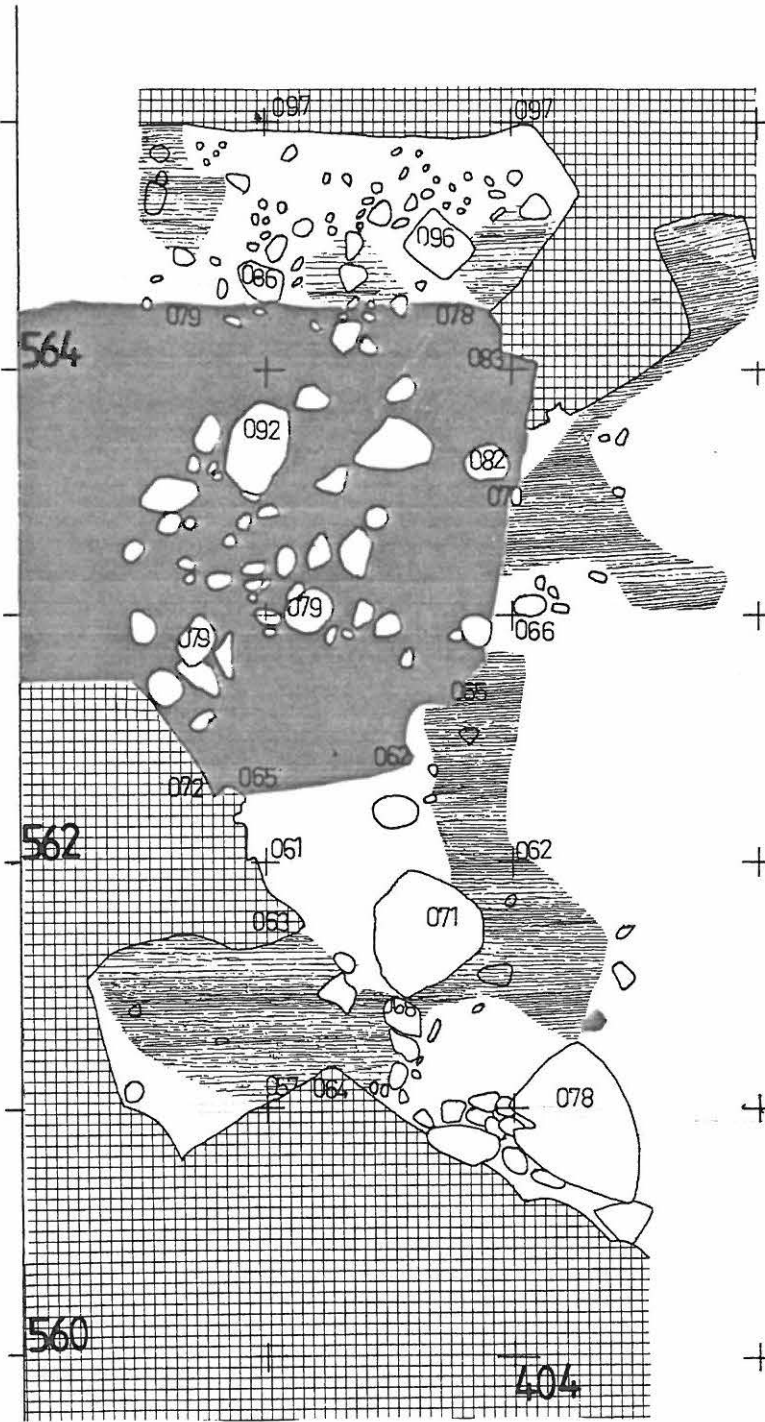
Ruudun 562/402 tulisijan etelä-pohjoissuuntainen leikkaus, kuvattu idästä.

PAIMIO, SPURILA 1986
TASO V Kp38,06 V1144

- kuttuurimaa
- hiekka
- kallio
- nokimaa

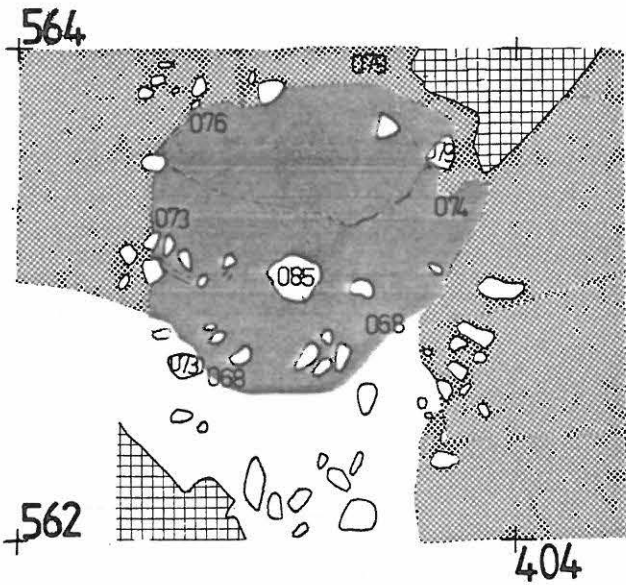
PAIMIO
SPURILA
1986
TASO VI
Kp 38,06
VI 144

 kulttuurimaa

 savi

 nokimaa

 kallio

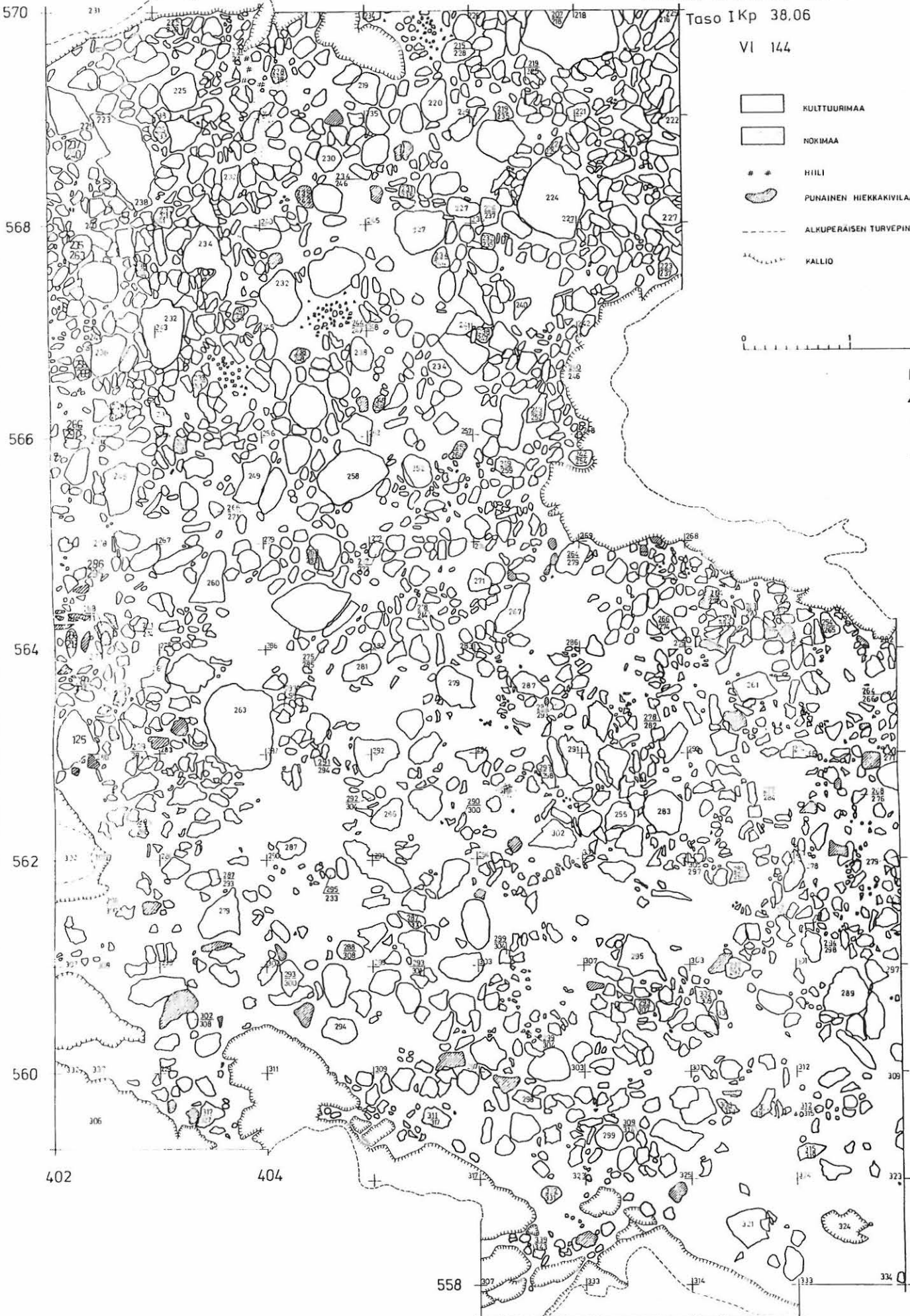
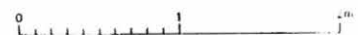

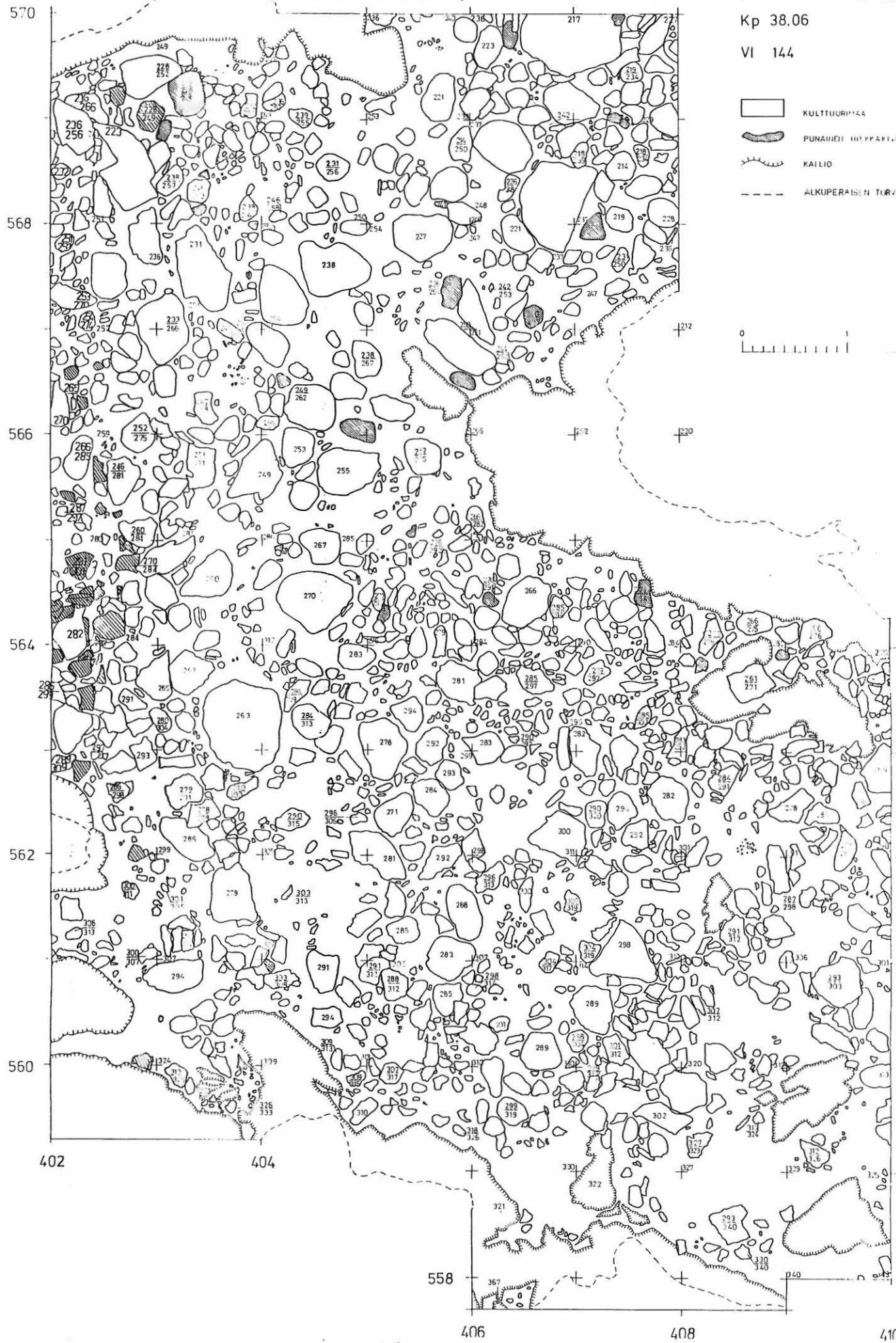
PAIMIO, SPURILA, 1985-6

Taso I Kp 38.06

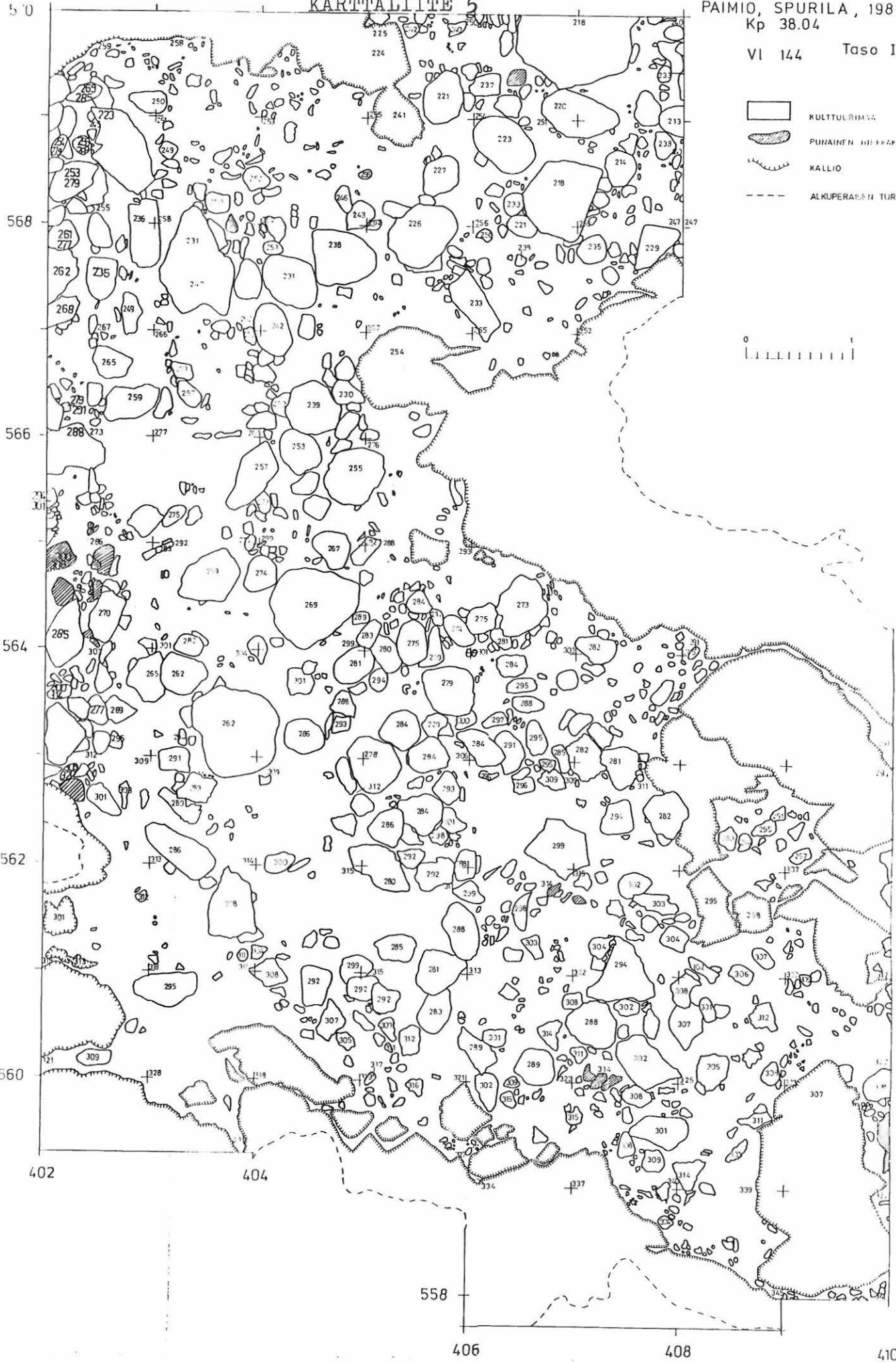
VI 144

- KULTTUURIMAA
- NOKIMAA
- HIILI
- PUNAINEN HIEKKAKIVILAATTA
- ALKUPERÄISEN TURVEPINNAN RAJA
- KALLIO

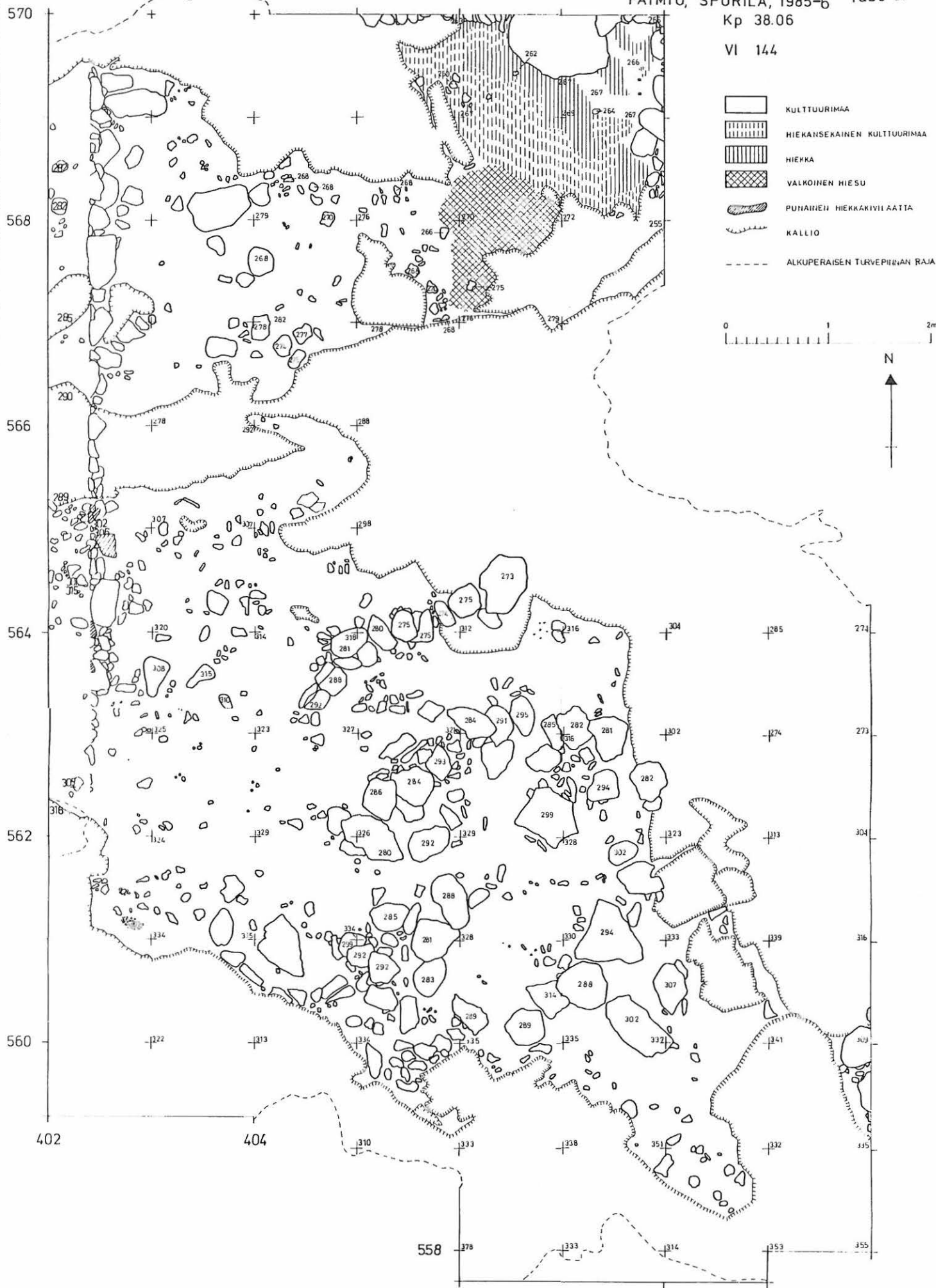
- KULTTURIRAJA
- PUNAINEN HEIKKILÄLAINEN
- KALLIO
- ALKUPERÄISEN TURVEVEDEN RAJA

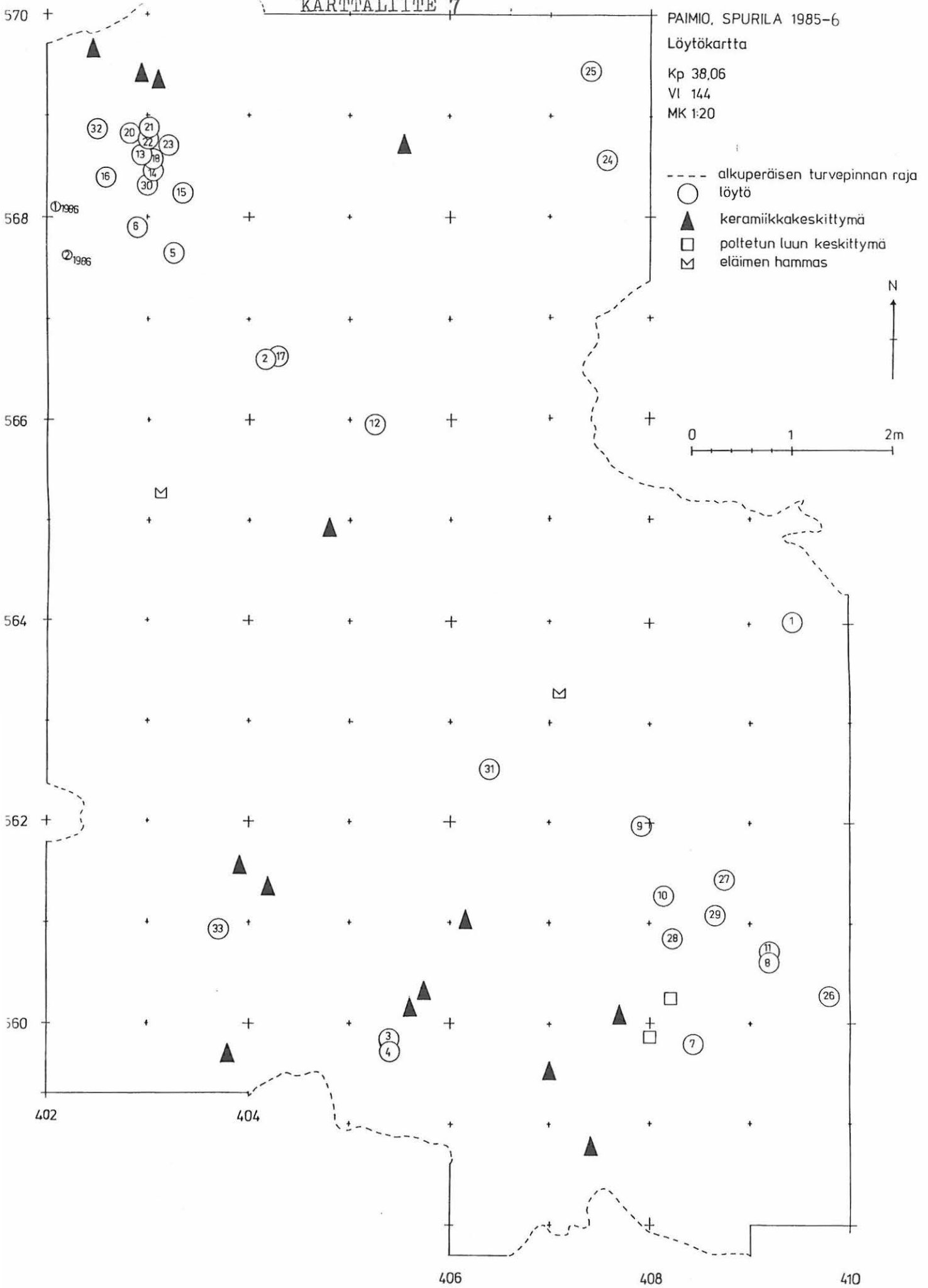

PAIMIO, SPURILA, 1985-6 Taso IV

Kp 38.06

VI 144

PAIMIO, SPURILA

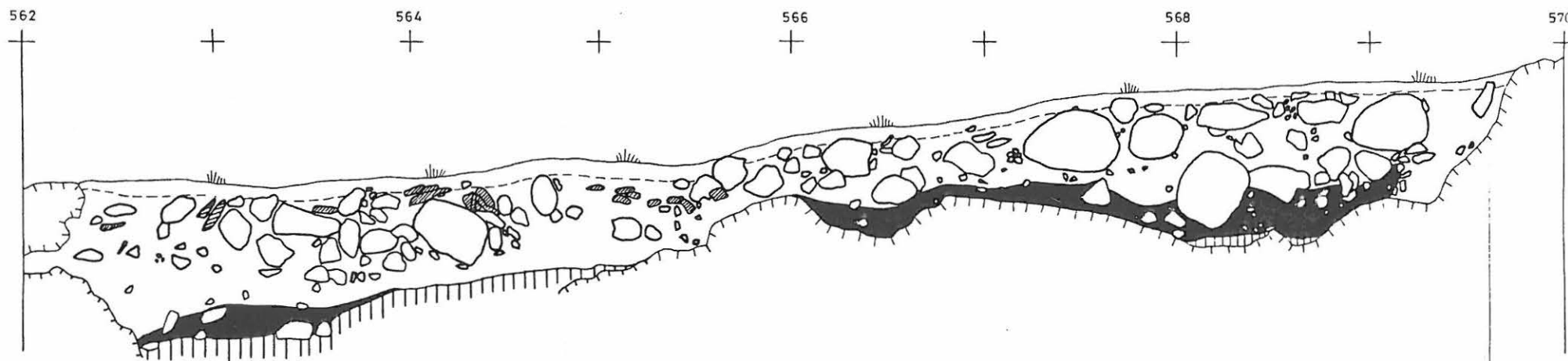
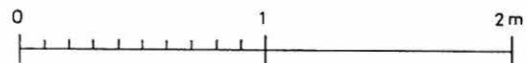
1985-6

Leikkaukset

MK 1:20

kp 38,06 m mpy

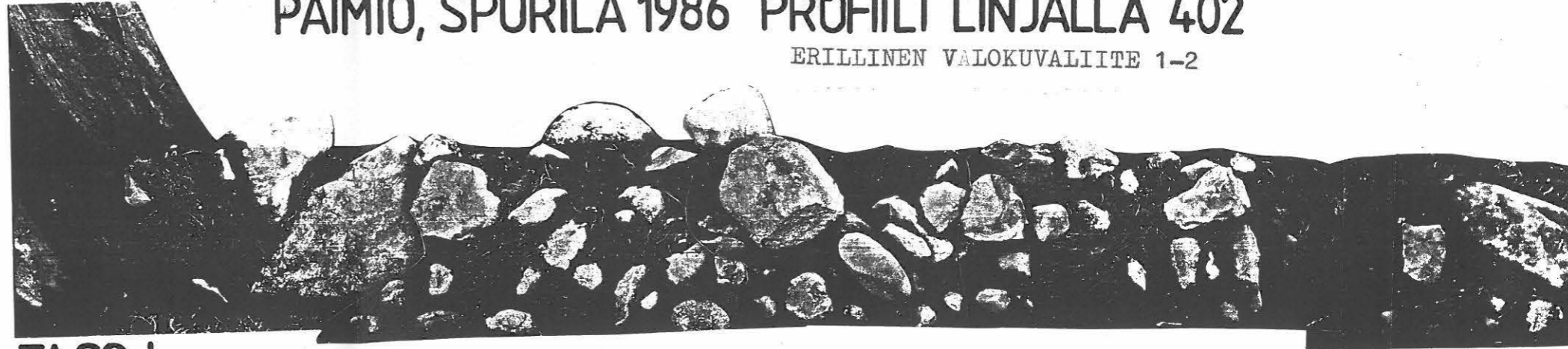
vl 144

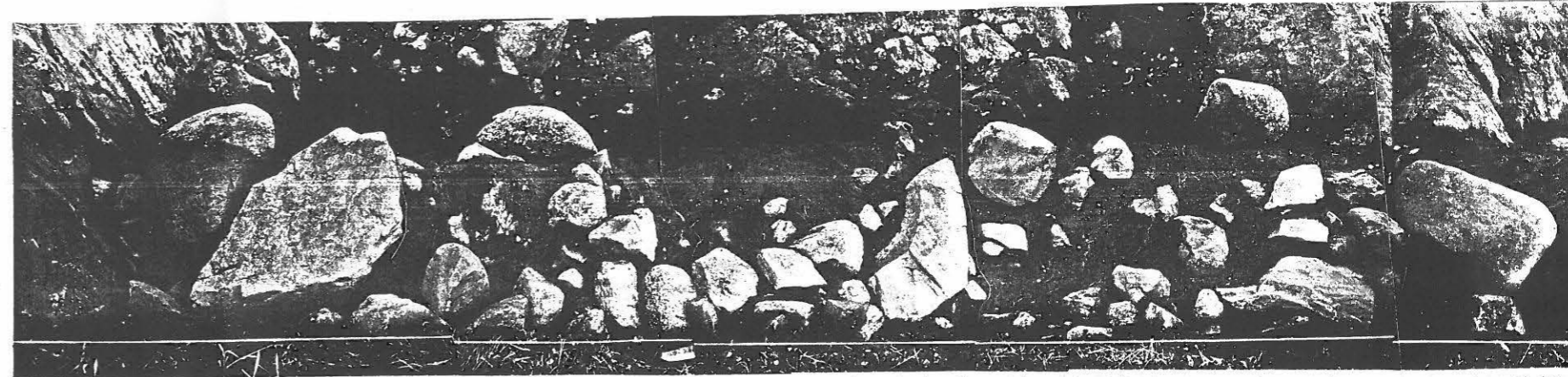
Länsireunan leikkaus

PAIMIO, SPURILA 1986 PROFILI LINJALLA 402

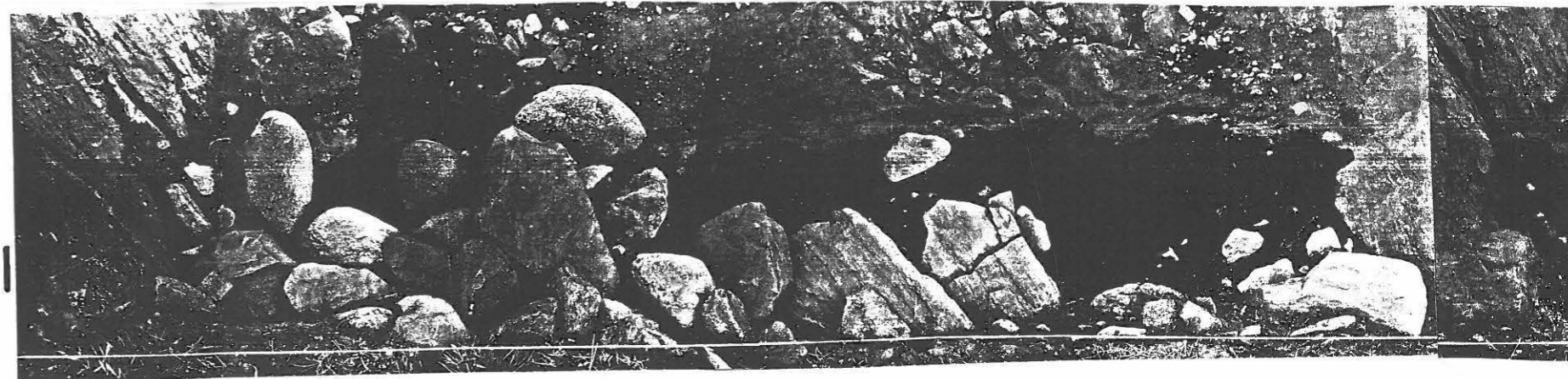
ERILLINEN VALOKUVALIITE 1-2

TASO I

TASO II

TASO III

TASO IV

